MINORUL – VICTIMĂ A INFRACȚIUNII

Aurica URSU, studentă
CZU: 343.62:341.231.14 ***ursuauricaa@gmail.com***

Le but de la recherche consiste en une analyse complète de la victimisation des mineurs en République de Moldova, l'analyse complexe de la personnalité du mineur de la victime du délit, mais aussi de son comportement en établissant les particularités bio-psycho-sociales et la classification des types de victimes mineures selon plusieurs critères, afin d'identifier les tendances de victimisation des mineurs, mais aussi de formuler quelques recommandations pour la prévention de la victimisation des mineurs.

Copiii, la fel ca adulţii, au dreptul la respectarea demnităţii lor umane şi integrităţii fizice, la protecţie egală în faţa legii și la apărarea intereselor personale ale minorilor ca scop suprem al statului. Protecția eficientă a drepturilor copilului este o condiție esențială într-o societate democratică, unde statul de drept garantează prevenirea oricărei încălcări a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Respectiv, Constituția RM protejează interesele și nevoile primordiale ale omului și ale copilului în mod special, precum dreptul la viață, la ocrotirea sănătății, la familie etc. Viața, sănătatea și dezvoltarea lor într-un mediu cât mai prielnic și într-o ambianță cât mai plăcută nu rămâne doar pe umerii părinților (familiei), ci și a statului și societății în general.

Prin analiza noțiunilor legale și doctrinare de minor, victimă și infracțiune, am ajuns la definirea unei noțiuni proprii a concepului de „*Minor – victimă a infracțiunii*”, respectiv acesta reprezintă orice persoană care are o vârstă mai mică de 18 ani, căruia individual sau colectiv i-a fost cauzat un prejudiciu, inclusiv vătămări corporale sau o daună morală, suferințe emoționale, o pagubă materială sau limitarea esențială a drepturilor lor fundamentale prin comiterea unei fapte (acţiune sau inacţiune) prejudiciabile, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăţie și pasibilă de pedeapsă penală.

Luând în calcul definiția de *victimizare* dată de către autorul Lev Frank, autorii autohtoni au dat definiția de ***victimizare juvenilă*** ce

reprezintă procesul de transformare a minorului în victimă a infracțiunilor, determinat de particularitățile bioconstituționale și psihocomportamentale speciale și rezultatul acestuia exprimat prin consecințe de durată de ordin psihic, fizic și comportamental cu un impact deosebit de grav, pentru generația care este în creștere[1, p.17].

Coeficientul victimizăriii persoanelor se calculează pentru fiecare categorie de infracțiuni sau fiecare grup social în parte, precum: minori, femei ș. a., și are următoarea formulă: **Rv = V/P * E,** unde: **Rv –** rata victimizării; **V –** numărul de victime; **P –** numărul de populație; **E –** unitatea de măsură egală cu 100; 1000; 10 000[2] [2, p.15-16].

Revictimizarea poate fi descrisă ca riscul unei persoane care a suferit în trecut o agresiune de a deveni în viitor din nou victimă. Luând în calcul conceptele de victimizare și revictimizare, vrem să aducem la cunoștință un alt termen, cel de ***devictimizare*** care reprezintă acel proces prin care se încearcă ca victima să fie repusă în situația sa anterioară săvârșirii infracțiunii și, respectiv, a suportării de către aceasta a unui prejudiciu[3, p.322].

Dacă vorbim de infracționalitate și, respectiv, victimizare în general, atunci putem observa o scădere a săvârșirii infracțiunilor în RM, aceasta fiind un lucru îmbucurător. Conform datelor statistice oferite de Ministerul Afacerilor de Interne, în anul 2020 pe întreg teritoriul RM au fost înregistrate un număr total de 26,3 mii infracțiuni, numărul acestora fiind în scădere față de anul 2019 cu 17%. În ce privește rata infracționalității pentru anul 2020, aceasta a constituit 100 de infracțiuni la 10 mii de locuitori, comparativ cu 120 de infracțiuni în anul 2019 [4].

Dacă privim raportul Inspectoratului General al Poliției cu privire la informația referitoare la numărul copiilor victime ale infracțiunilor sau contravențiilor, înregistrate pe parcursul anului 2020 și făcând un top al acestora, atunci pe primul loc ar fi raportul sexual cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 16 ani (art.174 CP) 129 de victime, după care urmează violența în familie (art.208[1] CP) înregistrate 100 de victime minore, iar pe locul trei urmează furtul (art.186 CP) unde victime minore au fost în număr de 93[5].

Prin ***personalitatea victimei minore*** înțelegem totalitatea trăsături-

lor specifice persoanei, atât totalitatea factorilor indogeni, cât și exogeni, precum și elementele biopsihosociale, dar și impactul altor condiții impersonale care duc la predispunerea individului minor de a deveni victimă a infracțiunii. [6 p.156].

Comportamentul victimal reprezintă totaltatea manifestărilor obiective ale persoanei prin care se exteriorizează viața psihică și gândirea, dar și modalitatea deviantă de a acționa în anumite situații, devenind condiție prielnică actului criminal [7, p.274].

Dacă e să vorbim despre sursa victimizării în rândul minorilor, cel mai probabil pot ajunge victime ale infracțiunilor „copiii stăzii", copiii crescuți în centre de plasament, copiii crescuți fără un părinte (din varii motive, precum divorțul, plecarea peste hotare etc.), dar și copiii care cresc în familii și au un nivel de trai sub limita nivelului minim de existență etc.

Prevenirea victimologică reprezintă un sistem de măsuri individuale, sociale, organizate și interdependente, orientate spre stabilirea și combaterea factorilor ce determină posibilitatea de a deveni victimă a infracțiunii [8, p.165].

În concluzie, remarcăm faptul că minorul victimă a infracțiunii este un subiect de importanță majoră, ceea ce face ca acesta să fie obiectul de studiu al diferitelor științe nu doar *juridice (precum psihologia, sociologia etc.)*, dar și a diferitelor ramuri de drept. Infracțiunile împotriva minorilor sunt săvârșite datorită stării de neputință, din cauza vârstei fragede și a lipsei dezvoltării din punct de vedere fizic și intelectual pentru a înțelege caracterul acțiunilor proprii sau a celor din jur.

Pentru aplicarea agravantei „săvârșită cu bună știință împotriva unui minor" trebuie să fie întrunite cumulativ două condiții (obiectivă și subiectivă), adică victima să aibă efectiv vârsta sub 18 ani, iar făptuitorul să știe exact această stare și să profite de acest fapt.

În urma cercetării subiectului, putem veni cu niște ***recomandări*** pentru prevenirea și minimalizarea victimizării minorilor: ***În primul rând, am recomanda***, ca în școli profesorii și elevii să fie atenți la comportamentul copiilor și să încerce să evite *bullying*-ul, care conform unor date UNICEF în RM, aproximativ 87% sunt afectați de acest fenomen. Respectiv, având în vedere acest procentaj,

considerăm necesară prezența, cel puțin, a unui psiholog calificat în fiecare școală care să explice copiilor că este nociv să încurajeze un comportament agresiv și discriminatoriu față de alți copii.

Pentru ***a preveni victimizarea în rândul minorilor în mediul online****, am recomanda o campanie de sensibilizare cu privire la pericolele online care poate fi combinată cu un program de instruire în domeniul educației digitale și, nu în ultimul rând, să fie reglementată o legislație corespunzătoare care să protejeze minorii și să limiteze manipularea datelor cu caracter personal*.

ONG-urile, dar și organele responsabile ale statului, să elaboreze ***materiale de suport (lucrul cu părinții pentru prevenirea violenței asupra copiilor, lucrul cu minorii victime, potențiale victime sau martori ai violenței)*** și să le prezinte populației pentru a aduce la cunoștință informațiile date.

Organizarea de flashmob-uri sau alte tipuri de întruniri și evenimente elaborate de ONG-uri pe marginea violenței asupra copiilor și modalității de prevenire a acesteia.

Lansarea mai multor emisiuni TV, cu promovarea ***practicilor parentale pozitive*** și dezbaterea cazurilor concrete ce privesc violența aplicată asupra copiilor.

Referințe:

1. GLADCHI, Gherghe, RAILEAN, Daniela. Victimologia juvenilă. În: *Revista Națională de Drept.* 2012, nr.3 (138).
2. BUJOR, Valeriu, MANOLE-TĂRANU, Daniela. *Victimologie.* Chișinău,2002.
3. STRULEA, Maria, GUREV, Dorina, BOTNARENCO, Mihaela. *Delincvența juvenilă.* Chișinău, 2017.
4. *Nivelul infracționalității Republica Moldova în anul 2020*. https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=6929&fbclid=IwAR3d7-YIG6fa4SBHFYqTbdchJO_3_PN28H3cenmEPylHFDpF6Hj38kLTx3Ss (Vizitat la 25.03.2021).
5. *Raportul Inspectoratului General al Poliției cu privire la informația referitoare la numărul copiilor victime ale infracțiunilor sau contravențiilor înregistrate pe parcursul anului 2020*. https://www.cnpac.md/wp-content/uploads/2021/03/Date-IGP-2020.pdf (Vizitat la 25.03.2021)
7. BÎRGĂU, Mihail. *Criminologie.* Chișinău, 2010.
8. GLADCHI, Gheorghe. *Criminologie generală.* Chișinău: Museum, 2001.

Recomandat
Dorina GUREV, dr., conf. univ.